

سخن ثبوتی به مناسبت سی‌امین سال‌گرد انتشار مجله نجوم

۲۹ تیر ۱۴۰۰

آفرین به مجله نجوم در سی‌امین سال‌گرد انتشارش و آفرین به رضا منصوری و

همکاران آسمان‌دوست و سخت‌کوش‌اش

در همان سالی که دکتر منصوری مجوز انتشار مجله نجوم را گرفت، ۱۳۶۹، من هم مجوز تأسیس مرکز (اکنون دانشگاه) تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان را گرفته بودم و هر دو به همراه دکتر محمدرضا خواجه‌پور در تکاپوی تحقق آرزوهای مان بودیم. همدیگر را از سال‌های اول انقلاب می‌شناختیم. در تحلیل قوت و ضعف مسائل دانشگاهی از نظر آموزش و پژوهش و مدیریت و ترویج اجتماعی نقطه نظرهای یک‌سان داشتیم. با هم نشست و برخاست می‌کردیم و مشاور هم بودیم. بجز اینکه دکتر منصوری به جنبه‌های اجتماعی ارتقاء فیزیک و نجوم اشراف و گرایش بیشتری داشت و من درون‌گراتر بودم و بیشتر به کیفیت درس و مشق اهمیت می‌دادم.

رضا منصوری به روایت خودش مجله نجوم را به تشویق توفیق حیدرزاده تأسیس کرده و برای پشتیبانی مالی از آن به توصیه و مشارکت محمدرضا خواجه‌پور شرکت زروان را که خدمات و ابزار و آلات نجومی عرضه می‌کرد به وجود آورده است. مجله علیرغم همه بالا و پایین شدن‌های اجتماعی و مالی کشور و علیرغم ظهور و افول بینش‌های اجتماعی نه چندان پایدار و نه چندان هماهنگ با دنیای بیرون به مدت سی سال دوام آورده و شکوفا شده است. افراد زیادی در این کار مشترک یارش بوده‌اند. توفیق حیدرزاده سردبیر مؤسس‌اش بود. محمدرضا خواجه‌پور در ۲۰ سال اول مجله نقش آفرین بود. چند ده مقاله علمی و خبری از او در این مدت در مجله چاپ شده است. منصور وصالی، بابک امین تفرشی، محسن ایرجی، شهاب صقری، مجید آل ابراهیم، و زهرا رحیم‌دل در کسوت سردبیر مجله را تا به امروز اداره کرده و در کیفیت و کمیت مطالب آن نقش آفریده‌اند. به همه این انسان‌های عاشق حرفه‌ای و دیگرانی که آگاهی بایسته از کرده‌های‌شان ندارم آفرین می‌گویم و آرزوی توفیق برای‌شان. یادم است در چند سال اول انتشار مجله نجوم، علوم پایه زنجان ده آبونمان از مجله خریده بود و به دبیرستان‌های بزرگ زنجان اهدا می‌کرد. بعدها نه دبیرستان‌ها قدر مجله را دانستند، نه مجله تجدید آبونمان‌ها را به ما یادآور شد و نه خودم به یادم افتاد آبونمان را تجدید کنم. موضوع به فراوشی سپرده شد.

مجله نجوم و دکتر منصوری را نمی‌شود از هم جدا دانست. حال که فرصت دارم چند فرازی درباره خود منصوری به‌نویسم. رضا منصوری را آغازگر بسیاری از کارهای فرهنگی و دانشگاهی در کشور می‌دانم. در کنار دکتر

نصرالله پورجوادی در راه‌انداختن مرکز نشر دانشگاهی نقش داشته است. واژه‌گزینی علمی را از مرکز نشر دانشگاهی آغاز کرده است.

انجمن‌های فراموش شده پیش از انقلابِ فیزیک ایران و نجوم ایران را زنده کرده است. در دوره معاونت‌اش در وزارت علوم علم‌سنجی نوین را به دست دکتر شاپور اعتماد بنیان گذاشته است. احداث رصدخانه ملی را پی‌گیری کرده و به مدت چند سال مدیریت کرده است. توی جلد مرحوم دکتر حسن حبیبی رفته و تأسیس فرهنگستان را به گوش‌اش خوانده و در پیشنهاد ۱۵ نفر از علوم‌دانان کشور به عنوان موسسان فرهنگستان علوم دست داشته است. و بسیار نوآوری‌ها و نواندیشی‌های دیگر. شهادت‌اش را در کردارهای نیکش ستوده‌ام و نقدهای گزنده‌اش از دیگران را نه‌پسندیده‌ام. به آسانی می‌تواند اعتماد دیگران را برای هم‌کاری بدست آورد و به همان آسانی می‌تواند با ایرادهای به‌جا و بی‌جا از دست بدهد.

برای رضا منصور و هم‌کاران دور و نزدیک مجله نجوم آرزوی توفیق و بهروزی دارم.

یوسف ثبوتی